

10. junij 1983

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Umrli je velikan naše revolucije

5. junija 1983 je prenehalo biti srce še enemu velikanu naše revolucije. Umrli je Franc Leskošek – Luka.

Življenjska pot tega velikega revolucionarja, narodnega heroja, partijskega delavca in državnika se je pričela pred petinosemdesetimi leti v Celju. Tam je tudi prišel v stik z revolucionarnim delavskim gibanjem, ki mu je ostal zvest vse do smrti. Takole je dejal ob svoji osemdesetletnici, ko se

je zahvalil za podelitev listine skupščine SRS in red republike z zlatim vencem: „Revolucionarno delo je postalo moj poklic in vse, kar sem delal, je služilo samo enemu cilju, zmagi revolucije in kasneje graditvi nove socialistične Jugoslavije.“

Med obema vojnama je deloval v sindikalnem gibanju, organiziral stavke in zborovanja, hkrati pa se je z vso resnostjo s svojimi tovariši pripravljala na napad temnih sil in na upor, za katerega je bil prepričan, da bo slovenskemu narodu in vsemu delavstvu prinesel svobodo. In ko se je slovenski narod dvignil, je bil na čelu njegovih oboroženih sil. Bil je prvi komandant slovenskih partizanskih odredov, nosilec revolucionarne ideje in udarnega boja v slovenski OF, bil je udeleženec zasedanj Avnoja, po zmagi revolucije pa je opravljal pomembne funkcije v slovenski in v zvezni vladi.

Franc Leskošek – Luka je bil najožji sodelavec Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča in tovariša Tita. Bil je steber slovenske in jugoslovanske revolucije in delavskega osveščanja, bil je graditelj nove Jugoslavije, njenega naprednega mednarodnega sodelovanja in graditelj gospodarskega razvoj nekdanje ostale in v vojni razrušene domovine.

Za slovenski narod in za vse jugoslovanske narode in narodnosti so težki udarci, ko nas drug za drugim zapuščajo ustanovitelji in graditelji nove družbe, nove Jugoslavije. Vendar pa je žalost ob njihovem odhodu tudi polna ponosa: „Imeli smo jih, naši so in dali so nam največ, kar človek v revolucionarnem ognju lahko da – lepšo bodočnost za nas vse!“

Poročilo o gospodarjenju SOZD UNILES v obdobju I. – III. 1983

Ker od delovnih organizacij nismo prejeli poslovnih poročil, iz katerih bi lažje razbrali vzroke posameznih rezultatov, navajamo v poročilu le nekaj osnovnih ugotovitev.

Ugotovitev dohodka in razporeditev:

Celotni prihodek je večji za 21,7%. Če analiziramo strukturo celotnega prihodka se je delež prodaje na domačem trgu zmanjšal za 2,0% in povečal na tujem trgu za 3,3%. Zmanjšal se je delež prodaje trgovskega blaga in povečal delež ostale prodaje.

Najboljšo dinamiko so dosegle delovne organizacije Javor, Novoles in Tribuna.

Najboljšo dinamiko dohodka imajo trgovski tozdi v DO Lesnina, Tribuna, Iztok, Javor in Liko. Za vse združene delovne organizacije je značilno ogromno povečanje razporeditve dohodka za prispevke in davke. Za Uniles se je dinamika povečala za skoraj 50%. Zelo so porasle nekrute obveznosti iz dohodka in čistega dohodka, saj se je izguba povečala za 149,9%.

Združene delovne organizacije so za osebne dohodke razporedile 22% več kot v enakem obdobju leta 1982, za rezervni sklad 5,6% več, poslovni sklad je ostal na ravni prvih treh mesecev leta 1982. Povprečno izplačani čisti osebni dohodek na zaposlenega na mesec je 13.737 (Indeks 118).

Izpolnitev plana razporejanja dohodka v prvem tromesečju
Najboljše rezultate v izpolnitvi plana razporejanja dohodka v

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 24. junija.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 16. junij do 11. ure.

UREDNIŠTVO

prvih treh mesecih so dosegle delovne organizacije Javor, Liko in Tribuna. Četrtno celotnega prihodka sta dosegla Javor in Tribuna, dohodka Iztok, Javor, Liko, Tribuna in Lesnina, čistega dohodka pa Iztok, Javor, Liko in Tribuna.

Akumulativnost celotnega prihodka je na nivoju leta 1982, akumulativnost poslovnih sredstev je za polovico slabša, kot dosežena v letu 1982 pri najslabši DO, pa tudi stopnja akumulacije trikrat slabša kot dosežena za Uniles v letu 1982.

Dinamika porabljenih sredstev je za štiri indeksne točke boljša kot v letu 1982. Delež porabljenih sredstev v celotnem prihodu je na isti ravni kot v letu 1982, porabljena sredstva na zaposlenega pa so veliko višja od povprečja v letu 1982.

Delež čistega dohodka v dohodku je za skoraj 4% manjši glede na celo leto 1982, delež osebne in skupne porabe

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

ŠTUDIJ LESARSTVA DOMA ? !	Stran 2
RAZPIS ŠTIPENDIJ	Stran 3
SPOMINI	Stran 3
RAZDELITEV POSOJIL	Stran 5

Poročilo ...

v čistem dohodku je večji kot v letu 1982, čisti osebni dohodek na zaposlenega mesečno pa je za 4,9 % večji kot v letu 1982.

Primerjalni pregled rezultatov v prvem tromesečju leta 1983

Elementi	I. - III. 82		I. - III. 83		Indeks
		strukt.		strukt.	
I. Celotni prihodek	8.936.499	100,0	10.875.421	100,0	121,7
- prod na DT	2.758.710	30,9	3.139.110	28,8	113,8
- prod. izvoz	1.528.512	17,1	2.216.610	20,4	145,0
II. Porablj. sred.	7.122.456	79,7	8.697.627	79,9	122,1
III. Dosež. dohod.	1.814.043	20,3	2.177.794	20,1	120,1
Dosežen ČD	1.189.079	13,3	1.242.249	11,4	104,5
Razpor. ČD	1.253.326	14,0	1.431.736	13,2	114,2
IV. Razporeditev čistega dohod.					
- za osebno in skupno porabo	875.186	69,8	1.049.142	73,3	119,9
- za rez. sklad	38.174	3,0	40.299	2,8	105,6
- za posl. sklad	339.966	27,2	342.294	23,9	100,1

Študij lesarstva doma ?!

20. maja so obiskali tozde TVP, TDP in Žago v Straži študentje 3. in 4. letnika lesne fakultete iz Ljubljane pod vodstvom dr. Mihevc. Obisk smo izkoristili in zaprosili dr. Mihevc, da nam pove, kakšne so možnosti za študij lesarstva na I. stopnji v okviru oddelka, ki naj bi ga ob zadovoljivem številu kandidatov organizirali že to jesen v Novem mestu.

„Zakaj ne. Če bo zadovoljivo število kandidatov, so vse možnosti. Teh bi moralo biti od 20 do 25. Vsa predavanja bi lahko izvedli pri vas doma, vaje pa bi študentje opravili v Ljubljani, saj v Novem mestu za to ni pogojev. Zakaj potem ne bi namesto v Ljubljani organizirali šolanje lesnih inženirjev v Novem mestu ali celo v Novolesu, če imate za to pogoje – delavce, željne znanja in učilnico.“

Po dobrem tednu dni je svojo izjavo, preverjeno, dr. Mihevc

ponovno potrdil po telefonu. Vemo, da je študij ob delu, še posebno ko poteka tedensko 70 km od doma, težak, da zahteva odrekanja, precej delovnega časa, da o privatnem sploh ne govorimo. Želje so bile izražene

že večkrat, tako s strani posameznikov kot odgovornih v tozdih, zato po tej poti apeliramo na odgovorne v tozdu in tiste posameznike, ki imajo željo in voljo poglobiti znanje s študijem v okviru lesarskega

oddelka študija ob delu na VI. stopnji zahtevnosti in si pridobiti poklic lesnega inženirja, da se prijavijo čimprej oz. najkasneje do srede, 15. junija 1983 tov. Novinčevi v kadrovske socialni službi. Da bi zbrali čimveč kandidatov, bomo o tej možnosti obvestili tudi IMV in druge zainteresirane OZD v Novem mestu.

Menimo, da ta možnost ne bi smela zanimati samo „prstovoljce“, temveč tudi delavce v tozdih, ki skrbijo in odgovarjajo za kadrovske politike, saj je znanje enakovreden pogoj tehnološki opremljenosti. Zato predlagamo, da se o tej možnosti ter o kandidatih pogovorite na kolegijih. Interes tozda bi moral biti tudi interes vsakega zaposlenega, izobraževanje pa je tudi ena izmed pomembnih delovnih nalog.

Pa še to. V kolikor boste izrazili interes, potem bomo v okviru možnosti študij tudi finančno omogočili.

Kandidati morajo za vpis izpolnjevati naslednje pogoje:

1. imeti morajo srednjo šolo lesarske smeri, oz. nižjo izobrazbo (če opravijo preizkus znanja iz matematike, fizike, kemije, splošne biologije, materinščine in tujega jezika) ter tri leta delovne prakse na področju lesarstva in priporočilo delovne organizacije;

2. kandidati, ki imajo srednjo šolo nelesarske smeri ali nižjo izobrazbo morajo opraviti preizkus znanja iz zgoraj navedenih predmetov ter imeti pet let delovne prakse na področju lesarstva.

Za odpadni papir in še ...

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Novoles, lesni kombinat Novo mesto – Straža, razpisuje naslednje štipendije za šolsko leto 1983/84

TOZD Tovarna gugalnikov, Dvor
– obdelovalec lesa (II. st.) 3 štipendije
– lesar (III. st. zaht.) 2 štipendiji

TOZD LIPA, Kostanjevica
– lesar – široki profil (IV. st.) 2 štipendiji

TOZD Tovarna ploskovnega pohištva, Novo mesto
– obdelovalec lesa (II. st.) 3 štipendije
– lesar (III. st.) 3 štipendije

TOZD Tovarna stilnega pohištva, Straža
– obdelovalec lesa (II. st.) 5 štipendij
– lesar (III. st.) 4 štipendije

TOZD Tovarna vezanih plošč, Straža
– obdelovalec lesa (II. st.) 14 štipendij
– lesar (III. st.) 2 štipendiji

TOZD ŽAGA, Straža
– obdelovalec lesa (II. st.) 4 štipendije
– lesar (III. st.) 4 štipendije

TOZD Tehnično energetske storitve, Straža
– strojni ključavničar (IV. st.) 2 štipendiji

TOZD Industrija gradbene keramike, Račje selo
– pomožni keramik (II. st. zaht.) 4 štipendije
– keramijski tehnik (V. st.) 1 štipendija
– dipl. strojni inženir (VII. st.) 1 štipendija

TOZD BOR, Krško
– lesar – široki profil (IV. st. zaht.) 2 štipendiji

TOZD Sigmat, Brestanica
– predelovalec polimerov (II. st.) (plastilec polimer. snovi) 1 štipendija
– obdelovalec kovin (II. st.) (strojni obdelovalec kovin) 1 štipendija
– spajalec in rezalec kovin (spajalec in rezalec kovin) 1 štipendija
– oblikovalec kovin (IV. st. zaht.) (strugar) 3 štipendije
(orodjar) 1 štipendija
– preoblikovalec in spajalec kovin (IV. st.) (konstrukcijski ključavničar) 3 štipendije
(varilec) 1 štipendija
– strojni inženir tehnolog (VI/I) 1 štipendija
– dipl. stoj. ing. konstruktor (VII/I) 1 štipendija
– dipl. inženir kemij. tehnolog (VII/I) 1 štipendija

DELOVNA SKUPNOST STROKOVNIH SLUŽB, Straža
– ekonomski tehnik (V. st.) 2 štipendiji.

Prijave za dodelitev štipendije morajo prosilci vložiti najkasneje do 30. junija 1983 v kadrovsko-socialno službo Novolesa, 68351 Straža.

Kandidati morajo prijavi oz. vlogi (obr. DZS 8,40 – Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic) priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo,
- overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitihi,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oz. potrjuje ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu: navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času in drugih virov. Če so starši upokojnenci, priložijo odrezek od pokojnine za december 1982.

Spomini

SPOMINI AMERIŠKE SLOVENKE ANČKE VOVK

Oj, lepa Soteska, mladostni moj kraj iz daljeve me vabiš, naj pridem nazaj.

H Krki zeleni spomini gredo; v solzah pekočih tone oko, odkar sem od tebe vzela slovo.

To je samo ena kitica srčne izpovedi Ančke Vovkove, ki je pred 62 leti zapustila svoj rojstni kraj, da bi se preživela. Kako težja je bila takrat odločitev, ko je človek odpotoval čez šimo morje v Ameriko, kakor danes, ko gredo naši ljudje na tuje. Takrat resnično ni bilo kruha. V kočah gostačev, gozdnih delavcev in žagarjev je bila velika radost v hiši, če so bili na mizah, okoli katere so posedli k jedi, k skupni skledi z žganci. Kaj pa če jih ni bilo? Velikokrat je bilo tako! Takole pozimi je bil velikokrat koruzni močnik, kuhani krhli, v oblicah krompir. Teh spominov bi lahko človek napisal za debelo knjigo. Del teh jih 85. letna Ančka Vovkova vsakič opiše, ko vsak mesec redno piše še živečim v Sotesko. To so preproste besede, vendar je v njih izrečena vsa bolečina srca in ljubezen do domače grude, do svojega rojstnega kraja. Kako zelo so se ti naši izseljenci navezali na domovino, kaže velika ljubezen do jezika svoje matere. To rodno govorico ohranjajo že več kot pol stoletja. Govorijo jo svojim otrokom, vnukom in pravnukom. Generacija, ki je šla po prvi svetovni vojni čez lužo, je že zelo redka, vanjo pa vsekakor spada naša rojakinja, ki je nekdaj delala tudi na žagi v Soteski.

Vovkova Ančka se je rodila pred 85 leti v hišici starega žagarja Franceta Vovka. Njihovi predniki so prišli iz gozdov, ko so „fratarji“ prenehali. Na obrobju gozdov pod Plešivico in Preloga so si postavili hišico. Leseno, tako z dvema prostoro. Že leta 1858 ko je začela obratovati prva večja žaga v Soteski pod Roškimi gozdovi, je začel delati na žagi njen ded. Pri Vovkovi je bila družina številna. Ančka je bila tretji otrok. Kot sama opisuje in nam je tudi pripovedovala, ko je bila dvakrat na obisku v domačem kraju, so bile življenjske razmere takrat zelo težke. Delavstvo, ki ga je bilo iz leta v leto več, ni imelo drugega kot samo bajto. Delavskih rok pa je bilo vsak dan več. Takrat je bila družina,

ki je imela pet otrok, majhna družina. Ponavadi je bilo v družinah 8 do 12 otrok. Dela pa je bilo vedno manj. V njeni mladosti so bili pri velikih kmetih še hlapci in deklet. Ti pa niso zaslužili nič denarja. Vse je šlo za hrano, za obutev in za obleko. Edini zaslužek je dajal grof Auersperg, ki je imel v lasti žago, vse gozdove v Rogu in polja. Še dobro se spominja, da v Soteski takrat še ni bilo šole. K pouku so hodili v „mežnarjajo“ in poučeval jih je organist. Zvezkov takrat niso imeli ampak samo črne tablice in belo kredo. Tako so se učili pisati. Dobro pa se spominja, da je bila nova šola odprta 8. oktobra 1903. Sotesko posloplje so gradili italijanski zidarji. Pri Vovkovi so ti zidarji še stanovali. Kuhali so kar zunaj, večinoma polento. „Oj kako je bila dobra, še jaz sem jo večkrat dobila za jest“.

Ančki so hitro minila šolska leta. Poznala in vedela pa je takrat za vsako drevo, hruško, jablano. Še danes vpraša: „Ali raste še tista tepka pri naši njivi, joj koliko sem jih pojedla?“ Pa jabolka, orehi, gobe, jagode. Naša znanka je vedela vse. Kje rastejo najlepše jagode, gobe, katera jabolka so bila najprej zrela. Včasih so to prvo sadje tudi „rabutali“ tam kjer so ga več imeli. To je bilo v „farovžu“. Kdo bi jim zameril te otroške prestopke.

Kmalu je minilo to otroško veselje, pozabila pa ga ni nikoli. Ob večerih je včasih mati skuhalo redke koruzni močnik, druge večere pa je bil na vrsti krompir v oblicah. Vsak je dobil nekaj drobnih krompirčkov. No, oče je ob zimskih večerih potešil lakoto številni družini tako, da jim je pripovedoval pravljice in jih popeljal v deveto deželo, kjer ni revežev ne lačnih. Tako smo zaspali. Na očeta pa se je tudi zelo navezala. Še predno je bila stara 15 let, jo je oče začel jemati s seboj na delo. Tam je skladala deske. Delo je prevzel „na čez“. Ančka je bila pri delu zelo pridna. Težko pa je bilo vzdigovati „colarce“, ampak je še kar šlo. Ali kadar smo v kope skladali plohe, takrat sem to komaj zmogla. Ko pa sem pogledala očeta, ki se mi je zdel kakor mučenik, sem dobila moč, saj so doma čakala lačna usta. Ker ni bilo daleč, sva hodila z očetom opoldan domov jest. Mati je skuhalo največkrat krompirjevo ali pa fižolovo juho. Mesa, da po pravici povem, sem se najedla do sitega le takrat, kadar smo

(Nadaljevanje na 4. strani)

Del Vovkove družine

(Nadaljevanje s 3. strani)

imeli kolone. Nas je bilo dvanajst; potem se lahko ve, kako bi pojedli prašička, okoli 120 kg težkega. Oče je razdelil koščke mesa in je določil, za kdaj je kaj. Če pa je kaj svinjskih kož ostalo, smo jih posušili in pojedli v ješprenju.

Ko prebiram in poslušam pri vovkovih v Soteski njene spomine se mi zdi, da bi bilo veliko izpuščenega, če ne bi zapisal, da so morali takrat otroci bajtarjev hoditi k kmetom pomagat delati za kos kruha. Obleko je imela Ančka eno za delovnik in eno za praznik. Za obutev je imela „coklje“, največ pa so hodili kar bos od zgodnje pomladi do jeseni, dokler ni polje pobelila slana. Bose so hodile tudi starejše ženske. Ančki je ostalo v nepozabnem spominu delo na žagi v Soteski. Tam je delala, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Može in fantje so še tisto leto odšli na fronto; eni v Krpate, eni v Galicijo, na

Tirolsko. Povsod so bili kranjski Janezi dobrodošli.

Delo na žagi v Soteski so takrat povečali ker je veliko lesa šlo na fronto za bunkerje, barake in še kaj. Tako so morale ženske prevzeti skoraj vsa dela. Samo pri „gatrih“ so ostali moški. Danes po tolikih letih spomin na te ženske na žagi ni zbledel. Ančka ima pesmico o cepinu, ki je bil žagarjem takrat prepotrebno orodje. Začetek gre tako: Oj, ljubi cepinček, kako sem te vrtila takrat, ko bil bi ti meni „rodni brat“.

Ančka je rasla v zalo dekle. Nekaj je temu pripomogla narava, nekaj sama. Od nekdanje ljubila zeleno Krko. Poleti so se dekleta umivale v njej, plavale in se osvežile. Marsikateri fant se je ozrl za Ančko. Tudi ona pravi, da jih je imela dosti rada, seveda tako, da fant ni zvedel. Pa kaj, takrat je vse odšlo v vojsko. Ostale so dekleta, matere in starejši moški.

Dela je bilo na žagi v prvi svetovni vojni za ženske iz okolice dovolj. Delodajalci nikoli niso šteli ženskega dela za enakopravnega. Čeprav so ženske takrat ravno toliko naredile kot moški, je bila plača veliko manjša. Razumljivo je, da o zaslužku, ki bi prinesel blaginjo v hiše žagarjev, ni bilo misliti. Ob večerih so si svetili še s trskami, spali pa na ličkanju.

Globoka vernost jim je upognila hrbte. Vse so prenašali z velikim potrpljenjem, češ, bo že boljše, če ne tukaj, pa na drugem svetu.

Skoraj štiri leta so tako dovažale 4 ženske z vagončki hlode do polnojarmenikov. Cepine so vihte in delale z njimi kot moški. Koliko znoja je bilo prelitega v tem času. Ančka

žage Soteske ne bo do smrti pozabila.

Čeprav je bilo trpljenje, pa je bilo nekaj doživetega. Narava je bila takrat še deviško neoskrnjena.

Gospodarji žage so dali nekaj žensk v Stražo; tudi Ančka je bila med njimi. Z materjo smo vsak dan hodile tja doli peš. Pozimi smo navlekle na sebe vse vrste jaken, kikel, noge pa smo ovile z žakljevino. V Straži smo skladale 'testone'. Bila je taka zima, da nam je vsa južina zmrznila. Zakurile smo velik ogenj. Z delom smo prenehale, če je snežilo ali deževalo. 15 do 20 stopinj pod ničlo smo še delali. Na žagi v Soteski so se stroji od mraza prej ustavili kot mi ljudje. Šele ob takih primerih so nas dali domov. Danes pa se na delo vozite in imate ogrevane prostore.

Če bi takrat samo za en dan imeli sedanji delovni dan, bi mislile, da se nam je odprlo samo sveto nebo.”

Kolikor bolj se je svetovna vojna vlekla, toliko bolj je bilo čutiti pomanjkanje na vseh koncih in krajih. Vsi izdelki so bili ponaredek.

„Že se je slišalo tu in tam, da ne bo več Avstrije, da bomo Slovenci imeli novo državo, kjer bomo tudi delavci boljše živeli. Te besede smo slišale tudi ženske. Slišale smo, da bodo starci dobili nekaj denarja, da bo bolnik imel bolniške dni. Vse to je bilo za nas novo. Pri nas do takrat zdravnika nismo poznali. Če je kdo zbolel, je mati, ki se je dobro spoznala na take reči, skuhala razne vrste čajev ter domačih zdravilnih rož, pa že si bil zdrav. Če si se pa kaj ranil, je imel oče na zalogi razne smole in domače žavbe, pa se je rana hitro

zacementa. Moja mati je imela deset otrok, pa smo se vsi rodili doma. Vidite, tako je bilo takrat. Tudi tukaj (v Ameriki) je bilo tako.”

Svetovna morija se je končala, zazvonili so miru v čast. V mnogih hišah marsikateriga moškega ni bilo več nazaj. Ančka je takrat spet delala na žagi, spet s cepinom v rokah. Kaj kmalu pa je odšla z očetom na skladišče skladat žaganice. Kar oddahnila se je od prenapornega dela pri prevozu hlobov na žago. Z očetom sta zložila nešteto kop lesa. Dom in delo na žagi, to ju je z očetom še bolj združilo. Kako šele so bili prijetni večeri pri Vovkovih doma, ko so z brati zapeli! Vsi so bili pevci. Pesem je tudi sosede združevala. Obiskovali so eden drugega. Vendar niso niti najmanj slutili, da tudi v novi državi ne bo kruha ne vsakodnevnega zaslužka. Mnogi so postali lesni trgovci, ali mnogi so prišli na boben. Auersperg je, namesto da bi delo pospešil, omejil. Žago je zopet dal v najem. Novi trgovec je zaposlil le toliko ljudi, da je

Ančka Vovk

shajal. Dosti se je govorilo že takrat o agrarni reformi. Vse to in še druge okoliščine so privedle do brezposelnosti. Ta je iz dneva v dan rastla.

Kmalu sta dobila odpoved Ančka in še dva brata. Kaj početi? Ali se vdinjati za dekle in biti večno dekla? Ne! Ančka je bila preponosna. Preveč je bilo mladosti v njej, preveč energije. Hotela je ustvariti dom, zgraditi hišico kot oče. Potem pa imeti družino. Vse te lepe misli in načrti lepe Ančke so šli po vodi. Tudi fanta je imela izbranega iz domačih logov. Kot strela iz jasnega je prišla novica, da je odpotovala že prva skupina ljudi v Ameriko. Oče dolgo ni pustil nobenemu oditi. Če jih je spraval tako daleč, da so zrasli, bo že kako. Vendar čedalje več ljudi ni imelo dela. Po vaseh so hodili „agentje“, kot so dejali člove-

OBVESTILO

Obveščamo vse ljubitelje nogometa v naši DO, da bo odpovedani nogometni turnir, ki je bil predviden za 28. maj 1983, na sporedu v soboto, 25. junija 1983, s pričetkom ob 8.00 uri.

Vse ostalo velja tako, kot je že bilo napisano v razpisu. Vse ekipe tozdov, ki še niso poslale prijav, prosimo da to storijo čimprej.

R. L.

ku, ki je nabiral ljudi za novi transport. Iz topliške občine se jih je prijavilo okoli 50. Tudi Ančka je bila med njimi. Pogumna je bila toliko bolj, ker je bilo v tem transportu več poznanih mladih deklet. Kako težko je bilo slovo! Oče si je moral denar za pot izposoditi; to je bilo tiste čase veliko denarja.

Veliko solz je bilo potočenih in veliko noči neprespanih, ko se je poslavljal od domače zemlje, od staršev in bratov. Ali čas za odhod je prišel hitro. Na vlak in na veliki parnik Wilson. Vozili so se skoraj 3 tedne. Če je bilo lepo vreme, so prihajali na krov. Končno so le prispeli v Ameriko.

V Ameriki je imela Ančka več poklicev. Bila je snažilka pisarn, v kuhinji in še marsikje. Veliko je bilo domotožja po domačih, po žagi. O vsakem drevesu se ji je sanjalo in tako je bila ponoči v sanjah vedno v rojstnem kraju.

Sele po 10 letih je prišla na obisk. To je bilo leta 1930. V kraju se ni veliko spremenilo. Ančka je obiskala vse. Prehodi-la je vse steze, obiskala znanke in prijatelje. Mnogi so mislili, da je že velika gospa. Ko se je vrnila nazaj, so se tudi v Ameriki začela leta krize. Vendar je Ančka z možem vsa leta ostala zvesta rodni zemlji. Tam v daljni Ameriki so ustvarjali slovenska kulturna društva, da jih ni pogoltnila tujina. Mestu CLEVELAND so rekli takrat (in mu še danes rečejo) ameriška Ljubljana. To ime ima zato, ker je v tem mestu največ Slovencev. Ob večerih, čeprav izmučeni od dela, so peli slovenske pesmi, plesali slovenske plesne, govorili slovensko. Marsikatera od predvojnih prireditev je šla že takrat v dobrodelne namene.

Med vojno je bilo mnogo nejasnosti o dogodkih doma. Še med vojno si je Ančka od svojih ust odtrgala, da je pomagala trpečemu in lačnemu rodnemu narodu. Sodelovala je v mnogih dobrodelnih organizacijah in ustanovah. Leta 1945, ko ji je umrl mož, se je tem organizacijam z vso svojo močjo predala. Slovenska beseda se ima zahvaliti tem prvim našim pionirjem, da so jo ohranili čez tri rodove. Čeprav sedanji mladi rod ameriških Slovencev ne govori več slovensko, pa še poje in pleše po domače. Ančka pravi, da bo to delal mladi rod, dokler bo še kakšen živ Slovenec v Ameriki.

Vsa čast in hvala Ančki, hčerki starega žagarja Vovka, da je kljub letom polna optimizma! Skoro kot takrat, ko je leta 1958 obiskala drugič svojo domovino.

T. VIRANT

(Nadaljevanje prihodnjic)

Razdelitev posojil za stanovanjsko izgradnjo

Letos so DS tozdov in DSSS s sedežem v občini Novo mesto namenili za individualno stanovanjsko izgradnjo 14.000.000 din. Na razpis se je prijavilo 178 prosilcev, vendar pa 13 prosilcev ni dostavilo ustrezne dokumentacije, zato niso opravičeni do posojila. Ti prosilci so:

1. ŽIVKO Jožica TSP, 2. KRESE Maks TSP, 3. KRUŠIČ Franc TPI, 4. AVGUŠTIN Alojz ŽAGA, 5. FABJAN Tončka TVP, 6. VOVK Janez TDP, 7. GOLOB Jožefa TPP, 8. ŠKRBEČ Stane TPP, 9. BLAGOJEVIČ Milica TSP, 10. ŠIŠKA Slavka TSP, 11. VOVK Lucija TSP, 12. CIMEŠA Apolonija TVP, 13. VIDMAR Franc

Po roku so oddali vloge:

1. AVBAR Franc DSSS, 2. DERČAR Kristina TDP, 3. BUDNA Alenka BLP

V dveh primerih komisiji ni bila dana možnost ogleda:

1. MURN Albin TDP, 2. MEŽNARŠIČ Terezija TVP

Na osnovi ogledov in kriterijev SaS je komisija izločila naslednje prosilce:

1. BJELOŠEVIČ Boris TDP, 2. FINK Marija TVP, 3. KAVŠEK Stanka TPP, 4. PIŠKUR Darja BLP, 5. STRNIŠA Joža TSP, 6. STRAJNAR Jože TSP,

Ostali so razvrščeni v prioriteto lestvico. Minimalni znesek posojila po predlogu 50.000, maksimalni pa 220.000 din.

Predlog lestvice je sledeč:

1. AVGUŠTIN Janez TDP 90.000, 2. AVGUŠTIN Jože TVP 90.000, 3. AVGUŠTIN Jerica TDP 100.000, 4. AVGUŠTIN Jože BLP 120.000, 5. BENCIK Julijana BLP 90.000, 6. BOBNAR Stane TES 50.000, 7. BOHTE Jože TPP 60.000, 8. BARTOLJ Stane ŽAGA 90.000, 9. BRADAČ Jože TES 70.000, 10. BRADAČ Slavka TDP 90.000, 11. BRADAČ Milena ŽAGA 50.000, 12. BRADAČ Zvonka DSSS 140.000, 13. BLAGOJEVIČ Cveta TSP 90.000, 14. BLATNIK Majda TDP 140.000, 15. BRADAČ Dragica DSSS 80.000, 16. BESEDNJAK Jelka DSSS, Andrej TSP 120.000, 17. BUDETIČ Ivanka TPP 80.000, 18. CIGLER Peter DSSS

Bodice

V Krškem pa en ptič živi,
ki ponoči rad žgoli.
Kdo je to, kdo vedet zna?
Delokrog se mu končan na -ar.

Pluščic okrog in okrog milijon,
redko pride kamion.
Kje je to, kdo vedet zna?
To je vendar - IGK.

Bi mislil, da smo lesni specialisti,
pa se izkaže, da smo večni humoristi.
S sušilnicami dolgo že mečkamo,
vendar lesa sušiti se ne znamo.

Pustna je šema tam babe podil,
s čopičem v roki po borovskem TOZD,
če bi katero pač v roke dobil,
koj bi prebarval ves srarni ji gozd.

160.000, 19. DAROVEC Justa TSP 160.000, 20. DROBNIČ Edo TES 90.000, 21. DAROVEC FRANC TVP 80.000, 22. DAVIDOVIČ Ivan TSP 90.000, 23. DAVIDOVIČ Pejo ŽAGA 80.000, 24. ERJAVEC Karolina TVP 70.000, 25. FRANKO Slavko TSP 90.000, 26. FIFOLT Anica TVP 60.000, 27. FRKAT Manda TPI 140.000, 28. FRANKO Marjeta TVP 80.000, 29. FIFOLT Franc ŽAGA 90.000, 30. FINK Jožica TDP 100.000, 31. FINK Marjeta TVP 90.000, 32. FINK Danica TVP 90.000, 33. GUTMAN Jože BLP 80.000, 34.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Stolp v . . .

Razdelitev posojil za stanovanjsko izgradnjo

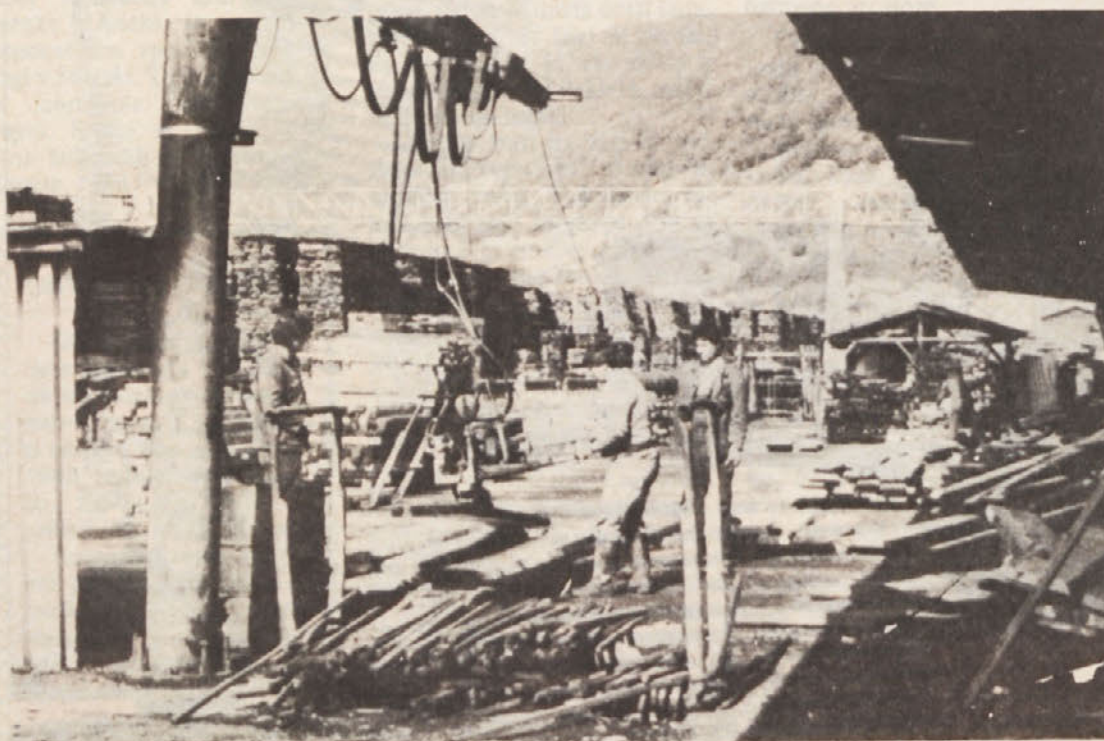
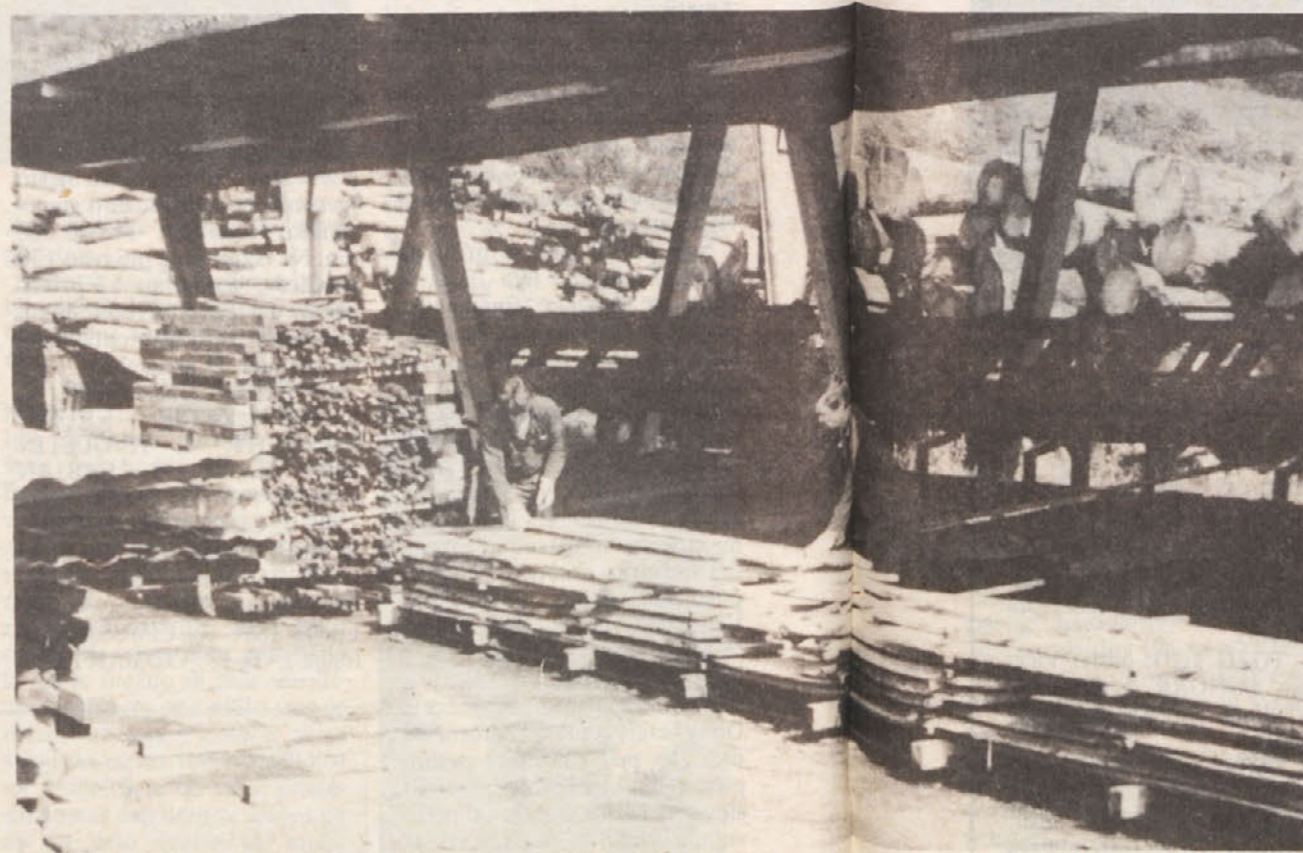
(Nadaljevanje s 5. strani)

GORENC Marija BLP 90.000, 35. HREN Alojz TVP 100.000, 36. HREN Štefka DSSS 60.000, 37. HENIGMAN Peter TPP 80.000, 38. HORVAT Irajša DSSS 80.000, 39. ISKRA Milan DSSS 140.000, 40. IRT Mihela DSSS 50.000, 41. JORDAN Zvone TVP 90.000, 42. JENIČ Anica TDP 110.000, 43. JAKŠE Brane TGD 130.000, 44. JURŠIČ Marija TSP 80.000, 45. JOVIČ Sonja TES 70.000, 46. JURŠIČ Marija TPP 90.000, 47. LOBE Franc TPP 50.000, 48. KUM Marjan ŽAGA 90.000, 49. KONDA Jožica TSP 50.000, 50. KRAMARŠIČ Katarina TVP 90.000, 51. KULOVEC Ivan TES 60.000, 52. KAŠČEK Marija TDP 50.000, 53. KAFERLE Zdenka TPP 70.000, 54. KOŠIR Jože, Nataša TVP, BLP 90.000, 55. KASTELIC Florjan TDP 50.000, 56. KUMELJ Karol TPI 110.000, 57. KOBÉ Jože DSSS 90.000, 58. KONCI-LJA Milena TVP 90.000, 59. KRAMARŠIČ Jože TVP 70.000, 60. KOŠIR Cveto TVP 70.000, 61. KOBÉ Janez TVP 50.000, 62. KALČIČ Franc, Slavka TPI, TPP 110.000, 63.

KASTELIC Anica TPP 80.000, 64. LUKAN Božidar TDP 80.000, 65. LUŠTEK Franc TSP 60.000, 66. LESAR Zdravko TPP 100.000, 67. LEGAN Cvetka TVP 140.000, 68. LJUBI Marija TDP 60.000, 69. LEMOVEC Franc TDP 70.000, 70. LEGAN Anton TSP 70.000, 71. MIKLAVČIČ Draga TSP 80.000, 72. MIKLIČ Drago TES 80.000, 73. MAJERLE Igor TSP 80.000, 74. MALI Jože TPP 90.000, 74. MEDVED Slavko BLP 100.000, 76. MAVSAR Franc TVP 80.000, 77. MITROVIČ Slobodan BLP 50.000, 78. MEDIC Jože TES 90.000, 79. MIKLAVČIČ Janez TPP 50.000, 80. MAKOVEC Jože TES 110.000, 81. NOSAN Franc TPP 50.000, 82. NOVAK Anica TSP 60.000, 83. OŽBOLT Marjan TES 140.000, 84. OBŠTETAR Boža TVP 90.000, 85. PALČIČ Štefka TVP 80.000, 86. PAVČEK Milica DSSS 50.000, 87. POTOČAR Marija TVP 60.000, 88. POGLAVC Rozalija TVP 60.000, 89. PIRC Bojan TES 90.000, 90. PANTIČ Života BLP 80.000, 91. PALČIČ Anica DSSS 110.000, 92. PEČJAK Andrej TGD 100.000, 93. PEČJAK Stane ŽAGA 90.000, 94. PAVLIN Jože, Martina TPI 140.000, 95. PESTOTNIK Milan TPI 80.000, 96. PLUT Amalija TPI 90.000, 97. PEČJAK Anica TGD 90.000, 98. PIRC Zvone TGD 130.000, 99. PAPEŽ Marija DSSS 100.000, 100. PETAN Franc TVP 90.000, 101. RUS Jože TDP 80.000, 102. RAJK Tomaž TES 50.000, 103. ROLIH Jože TSP 120.000, 104. RUDMAN Majda TVP 80.000, 105.

ROJC Slavka TGD 90.000, 106. SAJEVIC Milan TPP 100.000, 107. SLAPNIČAR Franc TVP 90.000, 108. STRNIŠA Janja TVP 80.000, 109. Saje Stane, Anica TDP 190.000, 110. SAJE Malči TPP 80.000, 111. STOJAKOVIČ Ilka TDP 60.000, 112. STRUGAR Marjan TPP 80.000, 113. STRMOLE Rafko BLP 100.000, 114. ŠPORAR Olga DSSS 60.000, 115. ŠPRINGAR Ivan TVP 90.000, 116. ŠALI Tončka TDP 60.000, 117. ŠENICA Jože TSP 70.000, 118. ŠPEC Anica TSP 50.000, 119. SERCELJ Anica TSP 50.000,

120. ŠENICA Franc TSP 140.000, 121. ŠOBAR Stane, Majda BLP, DSSS 200.000, 122. ŠTUPAR Zvonka TES 90.000, 123. ŠENICA Alojz TDP 160.000, 124. ŠTAJDOHAR Anica TVP 80.000, 125. TURK Alojz TES 160.000, 126. TURK Jože TPP 60.000, 127. TRAMTE Stane TPP 220.000, 128. TOMAŽIN Franc TSP 90.000, 129. URBANČIČ Marija TDP 90.000, 130. UDOVIČ Franc TPP 70.000, 131. UMEK Janez TPP 60.000, 132. VIDMAR Ivan, Marjeta TPI 70.000, 133. VIDMAR Ivan TSP 90.000,

Trije motivi s skladišča žaganega lesa v TOZD ŽAGA Straža

134. VOVKO Franc TVP 90.000, 135. VIDIC Tatjana TES 100.000, 136. VRTAR Milena TVP 90.000, 137. ZUPANČIČ Karel TVP 90.000, 138. ZAMIDA Alojz, Sonja Žaga, TDP 100.000, 139. ZAMAN Dušan TDP 130.000, 140. ZUPANČIČ Marjan TVP 100.000, 141. ZUPANČIČ Mirko TDP 70.000, 142. ZUPANČIČ Adolf TES 90.000, 143. ZUPANČIČ Brane BLP 90.000, 144. ZUPANČIČ Cveto TSP 90.000, 145. ZUPANČIČ Cveta TDP 90.000, 146. ŽAGAR Majda TES 50.000, 147. ŽVAN Anton TPP 70.000, 148. PEKOLJ Tončka DSSS 80.000, 149. KREN Jože TDP 200.000, 150. HROVAT Franci TPI 100.000, 151. HROVAT Zdenka BLP 110.000, 152. KAVŠČEK Silva TVP 190.000, 153. JARC Egidij TES 110.000, 154. VIDMAR Brane TSP 90.000.

H. D.

Pepe ima besedo

Ljubi moji Novolesovci! Četudi sem vam obljubil, da se bom redno oglašal, besede spet nisem držal in menda ste me, vsaj tako sem slišal, hudo pogrešali. Slišal sem očitke, da sem tako kot jugoslovanska vlada: vse obljubi, a ne izpolni. Priznam, da sem kar ponosen, ko me primerjate s tako imenitno institucijo, glede katere pa moram vendarle reči, da jo

zamrznjene. Standard ne bo več padal – še bolj bomo zategnili pasove. Turisti bodo prišli – turistov ne bo. Za boga, ljudje – saj ni čudno, če nekateri pomembni ukrepi kasnijo. Preden se namreč prebiješ skozi ves ta gozd in razumeš, zakaj sploh gre, mine že precej časa. Zato pa se ne gre hudovati na vlado, pač pa ji gre zapeti hvalo: „Bravo, le tako naprej!”

No, nekam sem se razgovoril, pa nič ne de, saj sem itak zamudil. Kako pa je kaj pri vas? Pravite, da za eno pasjo figo? Ne tako tovariši! Res, da so cene visoke in plače nizke. Toda to res ni vse. Kaj pa naš ustavni položaj? Kaj pa samoupravljalna pravica? Saj smo vendar nosilci upravljanja z družbeno lastnino in sami odločamo o rezultatih svojega dela. Kaj pri tem pomeni peščica vladnih ukrepov in drugih aktov, ki nam nekatere pravice začasno res omejujejo in jih zamrzujejo, ko pa v bistvu vendarle o vsem sami odločamo; če ne drugače, pa preko svojih delegatov. Kako malenkostno je torej ob vsem tem vprašanje, ali boš z osebnim dohodkom prebrodil od meseca do meseca. Torej: kvišku glave, tovariši! Ali smo, ali nismo!?

Drugače pa nič novega, pravite? Pa nič. Če je tako, pa nasvidenje. Morda bo pa prihodnjič kaj več.

Ostanite mi zdravi!

Vaš vdani
PEPE LESOREZNIK

TOZD TPP

GASILSKA VAJA

Gasilski vod tozda TPP je imel 25. maja 1983 zopet redno vajo, ki smo jo planirali že v začetku leta. Udeležba je bila zadovoljiva, saj se je večina članov udeležila akcije. Pogovorili smo se o aktualni problematiki. Ob koristnih predlogih glede boljše organiziranosti in delovanja s strani članov smo tudi določili zborna mesto v slučaju požara ter konkretne naloge posameznih gasilcev. Pri kontrolnem pregledu gasilskih naprav smo ugotovili več pomanjkljivosti, ki jih bomo sporočili kolegiju tozda, da jih razreši. Škoda le, da ni bilo tudi poklicnih gasilcev iz Straže. Do sedaj smo s poklicnimi gasilci iz Straže lepo sodelovali in pričakujemo, da nam bodo na naslednji vaji, ki jo bomo imeli v juliju, ponovno nudili strokovno znanje. Praktično se bomo preizkusili v gašenju požara z vodo iz hidranta.

S. M.

Upokojitev

V začetku leta je v invalidsko upokojitev odšel naš delavec v gradbeni skupini Milan Mežnaršič. Ob odhodu v pokoj smo skupaj obujali spomine in Milan nam je o svojem delu in življenju povedal:

„Delati sem začel na Žagi v Soteski aprila 1946 kot cirkularist v žagalnici. Od tam sem odšel na odsluženje vojaškega roka. Bil sem graničar v Črni gori, blizu Ulcinja. Leta 1952 sem se vrnil na delo, ker pa sem bil kmečki sin, je dela zame

Milan Mežnaršič

zmanjkalo. Ukinili so eno izmedo in moral sem iskati delo drugod. Nekaj časa sem delal pri GG-ju, nato pri Pionirju, kjer sem se leta 1954 priučil za

(Nadaljevanje na 8. strani)

Upokojitev

(Nadaljevanje s 7. strani)

zidarja. V gradbeni stroki sem ostal do upokojitve, čeprav je bilo to delo težko. Na delo sem se vozil s kolesom, vsak dan in ob vsakem vremenu. Spominjam se časov, ko smo zidali bloke na Trdinovi v Novem mestu. To je bilo garanje. Delali smo po 12 ur, mešali beton na roke, ni bilo dvigal, samokolnice so bile lesene, nerodne in težke, vrtali smo ročno.

Današnji pogoji dela in delovne priprave so vse kaj drugega kot nekdanj, ko smo garali vse dni, brez prostih sobot in brez prave hrane. Tudi zaslužek v gradbeništvu ni bil nikoli kaj posebnega, zato je bilo že od nekdanj cenjeno popoldansko delo, seveda, če je čas dopuščal. Večinoma pa smo pri gradnji drug drugemu pomagali, saj za zidarje nikoli ni zmanjkalo dela.

V Novoles sem se vrnil leta 1965. Najprej sem bil zaposlen v tozdu TVP, nato pa se je osnovala gradbena skupina, v kateri sem dočakal pokoj."

Milan se spominja tudi vojne, ki jo je preživljal kot 13-letni fantič, in prevažal potnike preko Krke, ker je bil most podrt. Zgodilo se je tudi, da se je pri tem prevažanju neprosto-voljno okopal v ledeni Krki, vendar je takrat in tudi kasneje „odnesel zdravo kožo“. Življenje je pač bilo in bo borba za obstanek.

Kljub težki bolezni in prehojeni poti, ki je bila posuta več s trnjem kot z rožami, pa je naš Milan še poln optimizma in načrtov. Želimo mu, da bi ga revmatizem pustil pri miru in da bi ga grelo toplo sonce, ko bo negoval svoje trte, ter da bi se trnje v zasluženem pokoju skrilo in bi vnaprej cvetele samo rože.

Sodelavci TOZD TES

Glasiło „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavke, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna. Glasiło je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.

Minuli teden je bilo v Straži organizirano srečanje krvodajalcev DO Novoles. Ob tej priložnosti so bila podeljena tudi priznanja za večkratno darovanje krvi. Več o tem v naslednji številki.

Kadrovske vesti

MAJ 83

TOZD TVP: prišli: Jože ZUPANČIČ (iz JLA), Vilko MATKOVIČ, Stanka LEGAN, Matjeta BEG; odšli: Ana ČUTURA (sporazum).

TOZD Žaga: odšel: Matija BRAJDIČ (samovoljno).

TOZD TPI: prišel: Peter ZUPANČIČ (iz JLA).

TOZD BOR: prišli: Jožica PIRC, Dragica ŠTRUCL, Danica BRODNIK, Janez LEVIČAR.

TOZD SIGMAT: prišla: Valerija TOMAŽIN.

TOZD IGK: prišla: Franc NOVAK, Miroslav ZIDAR; odšla: Alojz PODRŽAJ (sporazum), Martin BEVC (sporazum).

TOZD TDP: prišli: Marta TEKAVČIČ, Katarina CERAJ, Bogdana KONDIČ; odšel: Peter PRŠLJA (sporazum).

TOZD TSP: odšli: Jože KOVAČ (sporazum).

TOZD TPP: prišli: Marija BELE, Anton KOBE, Marjan TURK; odšli: Jože ŠTULAR (samovoljno), Milka MEDVED (samovoljno), Ljubica HOLJO (sporazum), Anton KERNČ (starostna upokojitev).

TOZD LIPA: prišli: Bojan STOPAR, Božidar HRIBAR, Roman ŠKRJANC

TOZD TAP: prišli: Edvard PUNGARTNIK, Liljana PEČJAK, Peter GRLIČA, Jože ŠIRCELJ, Brigita KOSTANJEVEC, Alojzija FORTUNA, Borut GRIČAR; odšli: Stanko TOMŠIČ (sporazum), Frančiška ZUPANČIČ (konec delovnega razmerja za določen čas), Ivan KOVAČIČ (sporazum), Slavka MURN (konec delovnega razmerja za določen čas).

TOZD TES: prišli: Vladimir REPAR (iz TOZD TGD), Adrijan PAVLIN,

Stojan POGLAVC (iz JLA); odšla: Rutko PRŠLJA (sporazum), Alojz ŽIVKO (sporazum).

TOZD TGD: odšla: Valerija LONGAR (sporazum), Vladimir REPAR (v TOZD TES).

DSSS: prišli: Franc NOVAK, Miloš VUKOMANOVIČ, Dušan ŠETINA; odšli: Miroslav NILIČ (disciplinska izključitev), Marija PIRC (sporazum), Jože MRVAR (sporazum).

TOZD BLP: prišla: Andrej ŽNIDARŠIČ, Alenka GORŠE

ŠTEVILO ZAPOSLENIH PO TOZD

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
TVP	123	175	298
ŽAGA	156	24	180
TPI	62	22	84
BOR	75	16	91
SIGMAT	92	27	119
IGK	89	51	140
TDP	155	227	382
TSP	169	173	342
TPP	126	77	203
LIPA	84	5	89
TAP	83	55	138
TKO	61	30	91
TES	117	28	145
TGD	49	54	103
BLP	88	35	123
DSSS	94	102	196
SKUPAJ	1623	1101	2724